

ALGEMENE LESBRIEF PODIUMKUNSTEN

A child wearing a brown leather pilot helmet with goggles and a red shirt with blue overalls is sitting on a large cardboard box. The child is looking to the right. On the side of the box, there is a hand-drawn illustration of a rocket ship with flames coming out of its engine. The background is a solid purple color with a white dotted pattern at the bottom left.

dans

muziek

theater

Met deze lesbrief bereid je leerlingen voor op een bezoek aan een dans-, muziek- of theatervoorstelling.

Het geeft je ook suggesties voor reflectie na het zien van de voorstelling.

Met verdiepende vragen en creatieve werkvormen maak je van de voorstelling een waardevolle leerervaring.

Overzicht

Een voorstelling is meer dan alleen kijken. Het is beleven, voelen, nadenken en soms zelfs veranderen. Door samen met leerlingen voorkennis te activeren én te reflecteren, geef je ruimte aan hun ervaringen en stimuleer je hun verbeeldingskracht, taalontwikkeling en kritisch denken.

Reflectie helpt leerlingen om:

- gevoelens te verwoorden: wat raakte hen? Wat vonden ze mooi, spannend of verwarrend?
- bewust te kijken: ze leren letten op spel, muziek, decor en thema's.
- verbinding te maken: tussen de voorstelling en hun eigen leven, emoties of ideeën.
- hun mening te vormen en die te delen met anderen, wat bijdraagt aan sociale en communicatieve vaardigheden.

Kortom: Maak van een voorstelling een leerervaring die blijft hangen!

Doelen

Creërend vermogen

- De leerlingen leren beelden, muziek, taal, spel en beweging te gebruiken, om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren.

Reflectief vermogen

- De leerlingen leren op eigen werk en dat van anderen te reflecteren.

Receptief vermogen

- De leerling ervaart de sensatie van een professioneel optreden en ervaart het verschil tussen publiek en artiest.

Duur

1 les ter voorbereiding op de voorstelling

1 les ter reflectie op de voorstelling met meerdere suggesties voor een creatieve verwerkingsvorm

Discipline

Beeldend, Dans, Muziek, Theater

Benodigdheden:

- Informatie over de voorstelling (te vinden op de website van CultuurStation)
- [Spelregels voor theaterbezoek](#) (zie ook laatste pagina van deze lesbrief)
- Filmpje [Welkom in het theater](#)
- Filmpje [Bezoek aan theater, concertzaal of museum](#) (geschikt voor groep 7 en 8)

Vorbereiding

Vertel de leerlingen iets over het stuk dat ze gaan zien. Gebruik hiervoor het lesmateriaal van het gezelschap of kijk op onze website voor foto's, een korte beschrijving en vaak ook een trailer.

Vragen om samen over na te denken:

Stel open vragen die kunnen aanzetten tot het activeren van voorkennis en vraag door om te verdiepen. Hieronder vind je voorbeelden van algemene vragen. Pas naar eigen inzicht de vraagstelling aan de leeftijd van de leerlingen aan.

- Wat denk je dat je gaat zien?
 - Ken je de titel van de voorstelling? Wat roept die bij je op?
- Wie maken de voorstelling?
 - Heb je al eens iets gezien van dit gezelschap? Wat verwacht je van hen?
- Waar gaat de voorstelling over, denk je?
 - Zijn er onderwerpen die je herkent of interessant vindt?
- Wat voor soort voorstelling is het?
 - Is het dans, theater, muziek, of een combinatie?
 - Wat spreekt jou het meest aan?
- Wat hoop je te voelen of te beleven?
 - Wil je verrast worden, lachen, nadenken, geraakt worden?
- Waar gaan jullie de voorstelling zien en hoe komen jullie daar?

Doorvragen

Voorbeelden van open vragen die je helpen om door te vragen:

- Wat bedoel je daarmee?
- Kun je een voorbeeld geven?
- Waarom denk je dat?
- Wat weten we daar nog meer over?
- Wat zou de reden daarvoor kunnen zijn?
- Hoe kan dat eigenlijk?

Bespreek het verschil tussen een film kijken en een voorstelling zien:

- *Bij een film:*
 - kijk je naar een scherm.
 - de acteurs zijn van tevoren gefilmd en kunnen jou niet zien of horen.
 - elke keer dat je de film kijkt, is hij precies hetzelfde.
- *Bij een voorstelling:*
 - kijk je naar echte mensen op een podium.
 - de spelers, dansers of muzikanten kunnen jou ook zien en horen.
 - jouw reactie als publiek maakt verschil! Als je lacht, stil bent of klapt, heeft dat een effect op de spelers en daardoor op de voorstelling. Jij hebt daarom ook een rol: de rol van PUBLIEK.
 - elke voorstelling is een beetje anders, omdat het live is.

Vraag de kinderen of zij weten hoe een goed publiek zich gedraagt.

De [Spelregels voor theaterbezoek](#) kunnen je daarbij helpen.

Of bekijk samen met de leerlingen het filmpje [Welkom in het theater](#).

Met groep 7 of 8 kun je ook het filmpje over een [bezoek aan theater, concertzaal of museum](#) bekijken.

Vorbereiding

Stimuleer een actieve houding tijdens de voorstelling, zodat de betrokkenheid en leerervaring van leerlingen wordt versterkt. Bijvoorbeeld door:

- Vooraf muziek te laten horen in de klas
Door de muziek vooraf te beluisteren, herkennen leerlingen deze tijdens de voorstelling en beleven ze die intenser. Vaak wordt bijvoorbeeld een componist genoemd in de beschrijving op de website van CultuurStation.
- Instrumenten vooraf te introduceren
Laat leerlingen kennismaken met de instrumenten die in de voorstelling worden gebruikt. Speel geluidsfragmenten af en bespreek hoe elk instrument klinkt. Informatie over de gebruikte instrumenten is vaak te vinden in de tekst, op foto's of in trailers op de website van CultuurStation.
- Een kijkvraag mee te geven
Dit helpt leerlingen om met meer focus te kijken en luisteren.
Voorbeelden van kijkvragen:
 - Hoe maken de spelers, dansers, muzikanten hun emoties duidelijk?
 - Zie je een kleur of een beweging die vaak terug komt?
 - Kun jij ontdekken wat er zonder woorden wordt verteld?
 - Zie je het licht op het podium veranderen? Welk effect heeft dat?
 - Kun je ontdekken wat de verschillende personages van elkaar vinden?
 - Wat verandert er in het decor tijdens het verhaal?
 - Hoe gaan de personen met elkaar om in het begin, en is dat anders aan het eind?

Tijdens de voorstelling

Laat kinderen genieten van de voorstelling en geef hen de ruimte om te reageren op wat er op het podium gebeurt. Artiesten zijn gewend aan de soms uitbundige reacties van kinderen. Merk je dat een leerling de voorstelling echt verstoort? Help dan even mee om de rust te bewaren. Zo blijft het voor iedereen een fijne ervaring.

Reflectie

Reflectiegesprek

De leerlingen moeten hun gedachten kunnen vormen en hun creativiteit kwijt kunnen; accepteer een breed scala aan antwoorden. Vertel ook kort je eigen ervaringen:

- Wat is jou als leerkracht opgevallen?
- Hoe vond je de voorstelling?
- Herkennen de leerlingen dit? Kunnen ze het aanvullen?
- Hoe vond je jouw groep in hun rol als publiek?

Mogelijke reflectievragen:

Beleving en gevoel

- Wat vond je het mooiste moment van de voorstelling?
- Hoe voelde je je tijdens het kijken? Was je blij, verbaasd, verdrietig, bang?
- Was er iets dat je raakte of bijbleef? Waarom?
- Heb je de leerlingen vooraf naar hun verwachtingen gevraagd? Check die dan ook na afloop: was dit wat je verwachtte van de voorstelling, en waarom?

Inhoud en vorm

- Wat ging er volgens jou gebeuren in het verhaal?
- Welke personages vond je interessant? Waarom?
- Wat viel je op aan het decor, de kostuums of de muziek?
- Hoe werd er gespeeld, gedanst of gezongen? Wat vond je daarvan?

Verbinding en verdieping

- Herken je iets uit de voorstelling in je eigen leven?
- Wat zou jij doen als je in het verhaal zat?
- Zou je deze voorstelling aanraden aan anderen? Waarom wel of niet?
- Welke verschillende ervaringen zijn er onder de leerlingen? Hoe denken de leerlingen over deze verschillen?
- Heeft de voorstelling je iets geleerd? Heb je iets gezien, gehoord of gevoeld dat nieuw voor je was?
- Zou je deze voorstelling aanraden aan anderen? Waarom wel of niet?

Denk aan de doorvraag-vragen
uit de voorbereidingsles

Creatieve werkvormen

Laat de leerlingen na een kort, klassikaal evaluatiegesprek verbeelden wat ze ervaren of geleerd hebben. Er zijn veel verwerkingsopdrachten mogelijk, bijvoorbeeld:

Maak een tekening/collage

Maak een tekening of collage van het moment in de voorstelling dat het meeste indruk op je maakte. Dat kan een heel grappig moment zijn, maar bijvoorbeeld ook verdrietig. Je mag er ook zinnen of woorden bijschrijven. Hang de tekeningen in de gespeelde volgorde op. Bespreek de tekeningen samen; wat valt op aan de tekeningen? Wat willen de kinderen vertellen over hun tekening?

Maak een ansichtkaart

Kies aan wie je die wilt sturen. Is dat aan iemand om te laten weten dat die persoon de voorstelling ook echt moet gaan zien? Of aan het theatergezelschap, om hen te laten weten wat je van hun voorstelling vond? Teken een mooie voorkant en schrijf aan de achterkant wat je mooi, leuk of speciaal vond of zeg iets over het decor bijvoorbeeld.

Zelf spelen

Laat de leerlingen in groepjes een scène kiezen uit de voorstelling. Ze gaan samen de scène zo veranderen dat het een heel ander fragment wordt, dat misschien zelfs de voorstelling verandert! Bijvoorbeeld een ander einde verzinnen, of een positieve draai geven aan een minder positieve scène (of andersom). Laat ze ook zoeken naar een paar kleine attributen die kunnen helpen bij de verbeelding, zoals: kledingstukken (jas aan, sjaal om je hoofd, van kleding ruilen), een stok gebruiken, een tas aan je schouder, of een bril van iemand anders opzetten.

Taalopdrachten

Laat de kinderen individueel of in groepjes taalopdrachten doen. Bijvoorbeeld:

- Schrijf zelf een verhaal dat doorgaat op het thema of dat het verloop van de voorstelling verandert
- Interview elkaar over de voorstelling, en bedenk daarvoor eerst 5 goede vragen
- Schrijf een recensie over de voorstelling, voor de schoolkrant of stuur het naar het gezelschap!

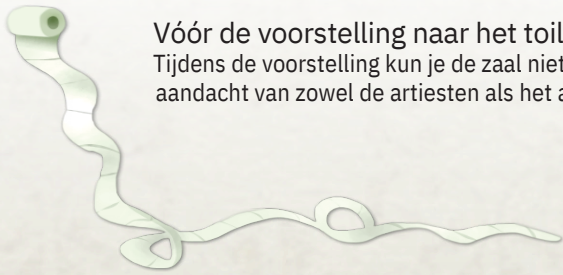
Spelregels voor THEATERbezoek

Binnenkort ga je naar een voorstelling in een theater of bij jou op school. Nadat je een plekje in de zaal hebt gevonden, gaan de lichten uit en wordt het donker. Op het podium gaan de lichten aan...

De artiesten tonen je een 'andere wereld' vol verhalen, spel, beweging en beelden. Als bezoeker houd je rekening met de artiesten. Waarom? Als je voor de televisie zit, zien en horen de spelers op tv je niet. Maar in de zaal wel! Daarom is het belangrijk dat je je aan de volgende spelregels houdt.

Jassen in de garderobe

De zaal is geen garderobe. Bovendien is het er warm genoeg. Hang jassen, sjaals en petten buiten de zaal in de garderobe.

Vóór de voorstelling naar het toilet

Tijdens de voorstelling kun je de zaal niet zomaar uit lopen. Lopende bezoekers verstoren de aandacht van zowel de artiesten als het andere publiek.

Telefoon

Bliepjes en piepjes halen de artiest en het publiek uit hun concentratie. Dus zet je mobieltje uit. Check even voor je naar binnen gaat of je mobieltje écht uitstaat.

Foto's

Ook al vind je de voorstelling erg mooi en wil je dat aan iedereen thuis laten zien, foto's maken mag niet. Flitsen is vervelend voor de artiest. En er bestaan auteursrechten, die zeggen dat je een artiest niet zomaar mag fotograferen terwijl hij of zij optreedt.

Eten en drinken

Je mag niet eten, drinken of snoepen tijdens een voorstelling. Geritsel van papiertjes en kauwende monden zijn storend voor de artiest.

Ssssst!

Ssst...

Ook kwebbelkousen storen de artiest en je buurvrouw/man. Natuurlijk mag je wel reageren op gebeurtenissen in de voorstelling: lachen, een traantje wegpinken of griezelen als je iets spannend vindt.

Voorstelling afgelopen, zaallicht aan? Applaus!!

Na afloop van de voorstelling laat je met applaus merken wat je ervan vond. Hoe mooier je het vond, hoe harder je klapt!

